

NUORET OSALLISENA
KEHITYSYHTEISTYÖSSÄ
Yläkoululaisten kehitysyhteistyökerho
ja projekti Sri Lankassa

Katriina Fonsen

Opinnäytetyö, syksy 2015

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi(AMK) diakonin virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Fonsen, Katriina. Yläkoululaisten nuorten kehitysyhteistyökerho ja projekti Sri Lankaan. Syksy 2015. 43 s. 1 liite. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) – diakonin.

Opinnäytetyössä tarkastelen 15- ja 16-vuotiaiden nuorten ajatuksia ja kokemuksia koulunsa Nyt-kerhon toiminnasta ja kehitysyhteistyömatkasta Sri Lankaan. Opinnäytetön tarkoitus oli kehittää koulun kerhotoimintaa ja kehitysyhteistyömatkoja. Opinnäytetyö vastasi tutkimuskysymyksiin: Mikä oli nuorten motiivi osallistua koulun kerhotoimintaan? Mitä nuoret oppivat kerhosta ja matkasta ja saivatko nuoret osallistua tarpeeksi? Miten nuoret kehittäisivät toimintaa?

Opinnäytetyö oli intensiivinen tapaustutkimus. Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena ja kvantitatiivisena. Aineiston keräämiseen käytettiin puolistrukturoitua kyselylomaketta ja kysely toteutettiin Google Drivellä.

Tuloksista saatiin tietoa nuorten kokemuksista kerhosta ja matkasta. Kerhotoiminnan ja matkan kehittämiseen saatiin uusia ideoita. Merkittävimmäksi tulokseksi ilmeni nuorten halu olla tulevaisuudessakin osallisena kehitysyhteistyössä.

Avainsanat: kehitysyhteistyö, nuorten osallisuus, kansainvälisyyskasvatus ja kansainvälinen diakonia ja lähetys.

ABSTRACT

Fonsen, Katriina. To promote international cooperation - a development project in Sri Lanka for the youth of secondary school. 35 p. 1 appendice. Language: Finnish. Autumn 2015. Diaconia University of Applied Sciences. Katriina Fonsen: Degree programme in social services, option in social services. Diaconial social work. Bachelor of social services.

The aim of this bachelor's thesis was to survey thoughts and experiences of 15 and 16 year old young people about their ideas of development cooperation club and development cooperation visits to Sri Lanka. The intention was to further create and develop the club's activities and visits.

The thesis gives answers to the following research questions: what is the motive of young people to participate in the development cooperation club activity? What to take account of when to set up a club activity and trips to Sri Lanka? What were my experiences about participation and how to develop the activities further in the club?

The method of the thesis is an intensive case study. The thesis was carried out with qualitative and quantitative methods. A semi-structured questionnaire was used to collect the data, which was executed by using Google Drive. The theoretical framework opens the most essential concepts of the thesis and the concepts of collaboration and participation of the young pupils.

The results gave information on experiences of young people about the club and the visit. As results, new ideas were gathered about how to promote cooperation develop the club activities and visits abroad. The most significant result was the desire of young people to participate in the development cooperation work in the future as well.

Keywords: development cooperation, collaboration of young people, global education, international welfare work of the church and mission.

Sisällys

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT.....	3
1 JOHDANTO	5
2 TAMPEREEN KRISTILLINEN KOULU	7
2.1. Kehitysyhteistyökerho	7
3. SRI LANKA	10
4 OPINNÄYTETYÖN KESKEISET KÄSITTEET JA TEORiat	12
4.1. Kehitysyhteistyö	12
4.2. Kansainvälisyyskasvatus / Globaalikasvatus	14
4.3. Kristillinen kasvatus.....	16
4.4. Kansainvälinen diakonia ja lähetys	17
4.5. Nuorten osallistuminen ja osallisuus.....	21
4.6. Aikaisemmat tutkimukset	22
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	24
5.1. Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja kohderyhmä	24
5.2. Aineiston keruu ja analyysi.....	25
5.3. Aineiston eettisyys	26
6 TUTKIMUSTULOKSET	28
6.1. Nuorten motiivi osallistua Nyt-kerhotoimintaan	28
6.2. Mitä nuoret oppivat Nyt -kerhosta ja matkasta Sri Lankaan	28
6.3. Nuorten kokemus osallistumisesta.....	30
6.4. Miten nuoret kehittäisivät toimintaa	32
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISKOHTEET	33
7.1. Johtopäätökset.....	33
7.2. Kehittämiskohteet	34
8 POHDINTA	37
LÄHTEET.....	39
Liite 1	43

1 JOHDANTO

Vuosi 2015 on eurooppalainen kehitysyhteistyön teemavuosi. Vuoden tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoisuutta kehitysyhteistyökysymyksistä ja herättää ihmisiä pohtimaan globaalia vastuuta ja vastavuoroisuutta. Erityisesti nuoria halutaan mukaan kansalaiskeskusteluihin.

Kansainväliset sopimukset sekä EU:n kehityspoliittiset tavoitteet ja YK:n vuosituhatvuotiset velvoittavat Suomea huolehtimaan siitä, että kansalaiset saavat riittävästi tietoa kehityskysymyksistä muodostaakseen niistä oman näkemyksensä ja tehdäkseen työtä niiden hyväksi. Tämä edellyttää kansalaisten ja varsinkin lasten ja nuorten ymmärrystä siitä mitä kehitysyhteistyöhön kuuluu.

Osallistuminen oman kehitystason mukaan erilaisiin tapahtumiin, joissa kerrotaan ja tuodaan eri kehitysyhteistyön teemoja esille, auttaa lapsia ja nuoria ymmärtämään, mistä kehitysyhteistyöasioissa on kysymys. Tämä mahdollisesti edistää oikeudenmukaisuudentajun ja moraalien kehittymistä nuorilla.

Minulla oli mahdollisuus osallistua lapseni kanssa Tampereen kristillisen koulun Nyt – kerhoon. Sen toimintaideana oli kehittää ja toteuttaa kehitysyhteistyöhanke Sri Lankassa 8 - 9 luokkalaisten nuorten ja heidän huoltajiensa kanssa.

Opinnäytetyössäni tutkin miten nuoret kokivat osallisuutensa ja osallistumisensa koulun kehitysyhteistyökerhoon ja matkaan Sri Lankaan. Mikä oli nuorten motivaatio osallistua ja mitä he kerhosta ja matkasta oppivat? Tulevana tavoitteena on kehittää kerhon toimintaa nuorten ajatusten pohjalta.

Olen työskennellyt koulussa seitsemän vuotta ja pohtinut sitä, että miten koulun ja vanhempien yhteistyötä voitaisiin lisätä niin että se vaikuttaisi nuoriin positiivisesti. Millä tavoin globaalikasvatusta sisällytettäisiin oppitunteihin ja nuorille opetettaisiin kehitysyhteistyöstä?

Kehitysyhteistyö nuorten ja lasten osallistumisen näkökulmasta on varsin uusi asia. Kehitysyhteistyöjärjestö Plan on tutkinut eri näkökulmista lasten ja nuorten osallistumista kehitysyhteistyöjärjestöjen toimintaan. Vuonna 2012 toteutettiin Suomen lasten ja nuorten säätiön toimeksiannosta T-Media Oy:n tutkimus, jossa selvitettiin nuorten yleistä arvomaailmaa, kehitysyhteistyötä koskevia mielikuvia, erilaisia auttamisen muotoja joihin nuoret haluaisivat osallistua sekä tietolähteitä, joista nuoret olivat saaneet tietoa kehitysyhteistyöstä. Tutkimuksen suunnitteluun olivat osallistuneet Plan Suomi, Taksvärkki ja Kirkon Ulkomaanapu (t-Media tutkimusraportti 2013 i.a.)

Kodin ja koulun yhteistyönä tehtävää kehitysyhteistyötä on todella vähän. Tutkimukseni yksi tavoite onkin tuoda uutta tietoa koulujen ja kansalaisjärjestöjen tietoon. Tampereen kristillisen koulun kehittämä kehitysyhteistyöprojekti voisi tavoittaa muitakin kouluja ja yhteisöjä.

Opinnäytetyöni tavoite on saada aikaan keskustelua ja avata silmiä siitä mitä pystytään tekemään, jos on tahtoa ja tietoa. Koulut voisivat kehittää kerhotoimintaansa myös kehitysyhteistyön teemalla. Kehitysyhteistyötä käsitellään vasta lukiossa uskonnon, historian, maantiedon ja yhteiskuntaopin tunneilla. T-median tutkimuksen mukaan kehitysyhteistyötä käsitellään kouluissa ja opetuksessa suhteellisen harvoin, vaikka juuri koulu voisi toimia hyvänä kanavana kehitysyhteistyö teemoissa.

Koulumaailmassa jos missään olisi tärkeää opettaa lapsille ja nuorille kultaisen säännön etiikkaa. Jeesuksen sanoin ”Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille” (Matt. 7:12). Tämähän on yksi raamatunkohta, mikä määrittää diakonian, lähetystyön ja kehitysyhteistyön käytäntöjä ja tavoitteita.

2 TAMPEREEN KRISTILLINEN KOULU

Tampereen kristillisen koulun toiminta on alkanut vuonna 1966. Pysyvä toimilupa saatiin 1998. Koulu sijaitsee Tampereella Nurmin kaupunginosassa, Näsijärven rannassa. Sieltä on noin 12 km Tampereen keskustaan. Koulua ylläpitää Suomen Adventtikirkko, mutta se on avoin kaikkiin kirkkokuntiin kuuluville oppilaille. Koulussa ei peritä lukukausimaksuja vaan koulu on oppilaille ilmainen. (Tampereen kristillinen koulu i.a.)

Lukuvuonna 2014 - 2015 koulussa opiskelee 219 oppilasta. Koulussa on esiopetusryhmä ja perusopetusta vuosiluokilla 1 - 9. Koulussa on 18 päätoimista ja 2 sivutoimista opettajaa sekä rehtori. (Tampereen kristillinen koulu i.a.)

Tampereen kristillisessä koulussa opiskellaan valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaisesti ja oppilaista huolehditaan opiskelu- ja oppilashuollon avulla. Koulu on mukana Tampereen kaupungin Osaava-hankkeessa ja Kristillisten koulujen ja päiväkotien liitossa. Koulu tekee yhteistyötä kristillisten seurakuntien ja järjestöjen kanssa. (Tampereen kristillinen koulu i.a.)

Koulun perustehtävä on antaa kristillisiin arvoihin perustuvaa korkeatasoista perusopetusta ja ohjata lapsia niin, että he ajattelevat itsenäisesti, käyttävät Jumalan heille antamia taitoja ja tietoja Jumalan kunniaksi sekä ihmisten ja ympäristön parhaaksi. Koulun perusarvoja ovat Jeesuskeskeinen ja Raamattuun perustuva kristillisuus, korkeatasoinen opetus, kokonaisvaltainen ihmiskäsitys, yhteisöllisyys ja palveleminen. (Tampereen kristillinen koulu i.a.)

2.1. Kehitysyhteistyökerho

Tampereen kristillisessä koulussa on paljon erilaista kerhotoimintaa. Opinäytetyöni koskee Nyt-kerhon toimintaa ja tekemäämme kehitysyhteistyömatkaa Sri Lankaan. Nyt-kerho suunnittelee ja toteuttaa kehitysyhteistyöprojektin jossakin maassa. Nyt kerhon taustalla on Nyt-hanke, joka on kehitys-

yhteistyöhanke 8.- ja 9. -luokan oppilaille ja heidän huoltajilleen. Yhteistyökumppaneina toimivat Nurmin majakka ry, ADRA Finland -säätiö ja Maranata Volunteers Organisation ry. (Tampereen kristillinen koulu i.a.)

Nyt-kerhon toiminnan lähtökohtana on LYHTY-projekti, Luovasta yhteisöstä huomisen tasapainoisia yksilöitä. Se toimii perusopetuksen koulujen yhteydessä ja sen tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten riskikäyttäytymistä ja syrjäytymistä. Projektissa kehitetään, tuotetaan ja testataan systemaattinen ja luovaan yhteistyöhön perustuva toimintamalli. Tarkoituksena on rakentaa sellainen yhteisö peruskoulun yhteyteen, jonka kasvua ohjaa tämä suunnitelmallinen toimintamalli. (Merja Kinnunen, henkilökohtainen tiedonanto 15.5.2014.)

Toiminnan perustana on kuusi periaatetta, joiden on tutkimustiedon pohjalta todettu tukevan lasta ja hänen perhettään. Nämä toimintamallit ohjaavat myös koulun, kodin ja kolmannen sektorin yhteisöllisyyden rakentamista. Toimintaperiaatteet ovat yhteisöllinen koulu, vanhempien ja lapsien/ nuorien toimiminen yhdessä, mielekäs vapaa-ajan toiminta, toimiminen toisten hyväksi, verkostoituminen ja oikean tiedon saaminen oikeaan aikaan. Näitä periaatteita toteutettiin Nyt-kerhossa ja kehitysyhteistyömatkallamme Sri Lankassa. (Merja Kinnunen, henkilökohtainen tiedonanto 15.5.2014.)

Kehitysyhteistyökerho kokoontui elokuussa 2013 ja kokoontumisia oli joka toinen viikko. Kerhoilloissa keskusteltiin lähetystyöstä ja kehitysyhteistyöstä. Kaikki kerholaiset suorittivat EA1 ja osa heistä suoritti myös EA2. Erilaisten draamojen avulla harjoittelimme miten kohdata ihmisiä toisista kulttuureista. Nuoret harjoittelivat myös pieniä pantomiiminäytelmiä, joiden teemoina olivat erilaisuuden hyväksyminen, ystävyys, kiusaamisen estäminen ja luonnosta huolehtiminen. Kaikki nuoret osallistuivat näytelmiin. Terveyskasvatuksen aiheiksi muotoutuivat hampaiden peseminen ja hoito, käsien pesemisen tärkeys sekä tietoisuus tupakan vaaroista.

Rahaa matkaa varten kerättiin myymällä leivonnaisia, pitämällä kirpputoria ja hoitamalla lapsia. Kehitysyhteistyömatka Ahangaman kaupunkiin Sri Lankaan toteutui 24.4 - 6.5.2014.

3. SRI LANKA

Sri Lanka on pieni kyöneleenmuotoinen saarivaltio Intian valtameressä Intian eteläpuolella. Vuosina 1948-1972 Sri Lanka tunnettiin nimeltä Ceylon. Sri Lankassa elää noin 21,5 miljoonaa asukasta ja suurin osa kansalaisista kuuluu buddhalaisiin singaleeseihin tai hindulaisiin tamileihin.

Sri Lankassa on käyty sisällissotaa monta vuotta. Vuosina 1983 - 2009 Sri Lankan hallitus ja Intian rauhanturvaajat kävivät sotaa tamilitiikereitä vastaan. Virallisesti hallitus totesi voittaneensa tamilitiikerit 17.6.2009. Sodassa noin 70 000 ihmistä sai surmansa ja moni pakeni kotimaastaan. Tällä hetkellä turvallisuustilanne maassa on rauhallinen, vaikka uskonnollisten ryhmittymien välillä esiintyykin jonkin verran levottomuuksia. (Ulkoasiainministeriö i.a.).

Suomi myönsi Sri Lankan konfliktista kärsiville siviileille humanitaarista apua 500 000 euroa. Tuki ohjattiin maahan Suomen Punaisen Ristin kautta kansainvälisen komitean ICRC:n toimintaan Sri Lankassa. (Lehdistötiedote 12.5.2009.) Suomen ja Sri Lankan poliittiset suhteet ovat olleet aina hyvät, ja diplomaattiset suhteet solmittiin jo 1954. Suomi tuki maata myös Aasian hyökyaaltokatastrofin, tsunamin jälkeen rahoittamalla WHO:n Sri Lankan mielenterveysohjelmia.

EU on rahoittanut kehitysyhteistoimintaa Sri Lankassa vuosina 2005 - 2013 noin 587 miljoonan euron edestä. Avustusta on keskitetty rakentamiseen, terveydenhoitoon, hallintoon ja koulutukseen. (Suomen ulkoasianministeriö i.a.)

Sri Lankassa hyvinvointi jakautuu epätasaisesti. Arviolta noin viisi miljoonaa ihmistä elää köyhyysrajan alapuolella. Varsinkin alle kouluikäisten lasten aliravitseminen on suuri ongelma ja noin kolmannes aikuisista kärsii aliravitsemuksesta. (Aasia 2015. i.a.).

Sri Lankassa yli 95 % lapsista kirjautuu peruskouluun ja oppii lukemaan. Valtio on todella panostanut siihen, että kaikki 4 -15 -vuotiaat lapset saadaan kouluun. Koulutus on ilmaista ja stipendejäkin jaetaan. Koulussa saa ilmaisen kouluruoan, kirjat, materiaalit ja koulupuvun. Kouluverkosto kattaa koko saarivaltion. Vaikka koulutilanne on hyvä, syrjäseudulla asuu lapsia, jotka eivät pääse kouluun. Vammaisten lasten mahdollisuus osallistua koulutukseen ei vielä toteudu. Opettajista on pulaa ja opetuksen laadussa on vakavia puutteita. (Aasia 2015 i.a.)

Kansainvälisten normien mukaan tasa-arvo on vielä saavuttamatta, vaikka sri-lankalaisilla naisilla on huomattavasti parempi asema kuin monien muiden kehitysmaiden naisilla. Maan laki velvoittaa miehet ja naiset jo melko tasa-arvoiseen asemaan. Tosin naisten maanomistamisoikeuden vahvistaminen ja perheväkivallan kieltäminen toisivat lisää tasa-arvoa. Maan kulttuurissa miehellä on johtava rooli ja naisen asema on kodin ja lasten hoitajana. (Aasia 2015 i.a.).

Äiti- ja lapsikuolleisuuden vähentymisessä Sri Lanka on onnistunut loistavasti. Tämä johtuu hyvin saatavilla olevista neuvolapalveluista. Koulutetut kätilöt alkoivat tehdä kotikäyntejä samalla kun neuvoloita ryhdyttiin rakentamaan. (Aasia 2015. i.a.)

Sri Lankassa luonnon moninaisuus on yksi maailman rikkaimmista. Koko maa-alueesta 13 % on varattu biodiversiteetin eli mahdollisimman runsaan eliölajiston suojelemiseen. Siellä on monia luonnonrikkauksia, mutta toisaalta maata uhkaavat pahat ympäristöongelmat kuten metsien aavikoituminen ja häviäminen, ilmasaasteet, puhtaan veden vähentyminen sekä rannikon saastuminen. Ongelmana ovat kasaantuvat jätevuoret. Merkittävä ympäristöongelma on maahan piilotetut miinat, jotka estävät pääsyn viljelykelpoisille alueille ja puhtaan veden äärelle. Uudisrakentaminen ei myöskään onnistu. Raivausohjelmat eivät ole kattaneet kuin murto-osan miina-alueesta. Sri Lankassa syntyy päivittäin 6400 tonnia jätettä, mutta vain 2500 tonnia siitä saadaan kerättyä. Köyhillä ja ylikansoitetuilla alueilla nämä ympäristöongelmat aiheuttavat vakavia terveysongelmia. (Aasia 2015. i.a.)

4 OPINNÄYTETYÖN KESKEISET KÄSITTEET JA TEORIAT

4.1. Kehitysyhteistyö

Nyt-kerhossa olimme kehitysyhteistyöasioista. Toimintamme tähtäsi Sri Lankan matkaan, jonne veimme sanomaa tupakan vaaroista, hampaiden pesemisen ja käsihygienian tarpeellisuudesta (terveyskasvatus) sekä ihmisten hyväksymisestä sellaisena kuin he ovat.

Kehitysyhteistyöstä voidaan käyttää nimitystä kehitysapu. Se tarkoittaa teollistuneiden maiden antamaa taloudellista tukea kehitysmaille. Toisen maailmansodan jälkeen aloitettiin avun antaminen Euroopan valtioille. Suomen kehitysyhteistyö alkoi ja laajeni kehitysmaihin 1960-luvulla. Ensimmäinen kehityshanke oli vuonna 1962, jolloin Suomi osallistui pohjoismaiseen kehityshankkeeseen Tansaniassa. Toisaalta Suomen kehitysyhteistyö alkoi jo 1860-luvulla, jolloin Suomen Lähetyseuran lähetystyöntekijät lähtivät Namibian Ambomaalle. Ulkoministeriön ensimmäinen kehitysyhteistyöosasto perustettiin vuonna 1972. (Luoto 1997, 208-209)

Vuonna 1970 Suomi sitoutui YK:n yleiskokouksessa vuosikymmenen kehitystavoitteiden saavuttamiseen. Tavoite oli, että teollistuneiden maiden tulisi osoittaa 0,7 % bruttokansantuotteestaan julkiseen kehitysapuun. (Luoto 1997, 210.) Suomi on sitoutunut myös YK:n vuosituhatjulistuksen kehitystavoitteisiin vuonna 2000 ja Eurooppa-neuvoston 2005 päätöksen myötä. (Ulkoasianministeriö i.a.).

Kehitysyhteistyöllä pyritään ennen kaikkea poistamaan köyhyyttä ja globaalia eriarvoisuutta. Tavoitteena on ihmisarvoinen elämä kaikille. Yhteistyötä valtion ja kansainvälisten järjestöjen kanssa voivat tehdä myös kansalaisjärjestöt. Vuosi 2015 on EU:ssa kehitysyhteistyön teemavuosi ja siitä vastaa ulkoministeriö ja itse kampanjaa toteuttaa Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry. (Euroopan unioni i.a.)

Teemavuosi haluaa lisätä ihmisten ymmärrystä kehitysyhteistyöstä. Se nostaa esille koulutuksen tärkeyden, koska koulutus on paras ”ase” syrjäytymistä, eriarvoisuutta ja köyhyyttä vastaan. Hyödyllisten taitojen lisäksi opitaan osallistumaan aktiivisesti yhteiskuntaan ja kansakunnan rakentamiseen. Maailmassa on yli 50 miljoona lasta, jotka eivät pääse peruskouluun ja 250 miljoonaa ihmistä ei osaa lukea, kirjoittaa eikä laskea. Naisten ja tyttöjen aseman korjaamiseksi ja kouluihin pääsemiseksi tehdään paljon työtä. Taistelu tasa-arvon puolesta ei ole vain moraalisesti oikein vaan se on myös taloudellisesti järkevää. Myös terveys on kaikkien ihmisten perusihmisoikeus. Kehitystavoitteet liittyvätkin usein suoraan tai välillisesti terveyteen. (Euroopan unioni i.a.)

Sodat ja erilaiset konfliktit sitovat ihmisiä köyhyyteen ja turvattomuuteen. Kehityspolitiikalla ja ohjelmilla pyritään ratkomaan konflikteja ja ohjaamaan ihmisiä kestävänsä kehityksen tielle. Kehitysmaat ovat erittäin haavoittuvia luonnonkatastrofeille, ilmastonmuutokselle ja polttoainekriiseille. Kestävän vihreän kasvun pitäisi lievittää köyhyyttä, suojella luontoa ja turvata työn ihmisarvoisuus ja sen oikeudet. Maailmassa on tällä hetkellä yli 200 miljoonaa työtöntä ja 900 miljoonaa työssäkäyvää, joiden tulot jäävät alle köyhyysrajan.

Ilmastonmuutos on uhka kaikille maille, mutta erityisesti kehitysmailla. Vuonna 2015 on määrä hyväksyä kestävänsä kehityksen tavoitteet ja kansainvälinen ilmastopöpmus, jolla pyritään sitouttamaan kaikki maat torjumaan ilmastonmuutosta. (Europa.eu.)

Kehitysyhteistyö tarkoittaa myös humanitaarista apua. Esimerkiksi pahojen luonnonkatastrofien tai sotien jälkeen pyritään huolehtimaan ihmisten perustarpeista - puhtaasta vedestä, ruoasta, suojasta ja fyysisestä suojelusta. Apua annetaan uskonnosta, sukupuolesta, rodusta, iästä, etnisestä taustasta tai poliittisesta ajattelutavasta huolimatta kaikille. Kansainvälinen yhteistyö on välttämätöntä takaamaan maahanmuuttajien oikeuksia. Väestönkehitys ja maahanmuutto pitää ottaa huomioon, koska maapallolla elää 7 miljardia ih-

mistä ja asiantuntijoiden mukaan vuoteen 2050 mennessä meitä on 9 miljardia, joista noin 7,8 miljardia tulee asumaan alikehittyneissä maissa. Kehitystyön tärkeimpiä painopisteitä on taata ravitsemus kaikille ihmisille. Tällä hetkellä aliravitsemus tappaa vuosittain yli 3 miljoonaa lasta, minkä lisäksi monta miljoonaa lasta saa aliravitsemuksen tähden elinikäisiä fyysisiä ja psyykkisiä vammoja. (Euroopan unioni i.a..)

Kehitysyhteistyöllä pyritään parantamaan ihmisten elämää ja luomaan kaikille samanarvoiset ihmisoikeudet. Olisi tärkeää saada maihin hyvä hallintokoneisto ajamaan kansalaistensa etuja ja oikeuksia. Teemavuoden mottona on meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme ja meidän tulevaisuutemme.

4.2 Kansainvälisyyskasvatus / Globaalikasvatus

Tampereen kristillisen koulun Nyt - kerhon yhtenä päämääränä on opettaa kerholaisille kansainvälisyys- eli globaalikasvatusta. Eräs tavoite on opettaa nuorille maailmanlaajuista yhteisvastuuta, joka herää usein oman osallisuuden ja kokemuksen myötä. Nuorten on hyvä oppia ymmärtämään myös sitä, miten pienilläkin valinnoilla voidaan vaikuttaa niin lähiympäristöön kuin kaukaisempiinkin maihin.

Kansainvälisyyskasvatuksen perustana on Unescon yleiskokouksessa 1974 hyväksytty suositus. Se on kansainväliseen ymmärrykseen, yhteistyöhön, rauhaan ja ihmisoikeuksien opetukseen liittyvä suositus. (Allahwerdi 1996, 8.) Suomen globaalikasvatuksen tavoitteet on määriteltä vuonna 2007 julkaisussa opetus- ja kulttuuriministeriön Kansainvälisyyskasvatus 2010-ohjelmassa. Kansalaisjärjestöt ovat tärkeä toimijaryhmä, mutta kouluilla, kunnilla, seurakunnilla, yrityksillä ja varsinkin medialla on mahdollisuus ohjata ihmisiä vastuulliseen maailmankansalaisuuteen.

Suomen kouluissa on kansainvälisyyskasvatus mainittu jo varhain. Vuosien 1970 - 1990 aikana opetussuunnitelmien perusteissa oli kasvatus kansainväliseen ymmärtämiseen, yhteistyöhön ja rauhaan. Kansainvälisyyskasvatus

nähtiin osaksi oppilaiden kasvamista maailmanlaajuisiksi yhteisvastuullisiksi kansalaisiksi. (Räsänen 1996, 92.)

Kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteena on ohjata yksilökohtaiseen globaaliin vastuuseen sekä yhteisölliseen maailmanlaajuiseen vastuuseen. Se perustuu etiikkaan, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja oikeudenmukaisuuteen. Ihmisiä tuetaan kasvamaan kriittisiksi ja varsinkin mediakriittisiksi kansalaisiksi. On tärkeää edistää kansallista ja kansainvälistä kulttuurien välistä vuoropuhelua ja toinen toisiltaan oppimista. Kansainvälisyyskasvatus on elinikäinen prosessi, mikä auttaa meitä ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia kulttuureja ja erilaisuutta. (Opetusministeriö. Kansainvälisyyskasvatus 2010, 13.)

Maahanmuuton lisääntyessä 1990-luvun alussa kansainvälisyys alkoi Suomessa näkyä jo katukuvassa. Media kirjoitti paljon maahanmuuttajien ja suomalaisten välisistä konflikteista. Kansainvälisyyskasvatus alettiin nähdä osaksi syrjinnän torjumista ja suvaitsevaisuuden lisääntymistä. Suomalaisten liikkuvuus ja nuorten muutto ulkomaille esimerkiksi opiskelemaan ovat lisänneet väestön ymmärrystä globaalista maailmasta. Sanotaankin että nykyisessä maailmassa tarvittavat kansalaistaidot ylittävät kansalliset rajat ja kansainvälisyyskasvatus olisi syytä aloittaa jo varhaiskasvatuksessa. Empatiakyky ja kulttuurinen herkkyyt syntyvät jo varhain. (Opetusministeriö. Kansainvälisyyskasvatus 2010,13)

Kansainvälisyyskasvatus auttaa hahmottamaan maapallon luonnonvarojen resursseja ja niiden säästämistä. Se kasvattaa tietoja ja taitoja, jotta voisimme ymmärtää globalisoituvaa taloutta ja talouden tuomia sosiaalisia ja kulttuurisia seurauksia. Kansainvälisyyskasvatus luo ”siivet” toimia oma-aloitteisesti paremman maailman puolesta. (Opetusministeriö. Kansainvälisyyskasvatus 2010, 13)

Kansainvälisyyskasvatus sisältää useita eri kasvatuksen alueita kuten rauhankasvatus, ihmisoikeuskasvatus, tasa-arvokasvatus, mediakasvatus, kulttuuri-

kasvatus, kestävän kehityksen kasvatus sekä kehitys- ja oikeudenmukaisuuskysymykset. (Opetusministeriö Kansainvälisyyskasvatus 2010, 13) Kansainvälisyys- eli globaalikasvatusta voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan kansainvälisyys/globaalikasvatus on määritelty koulujen perustehtäväksi. ”Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaisuudelle ja kestävälle kehitykselle YK:n asettamien kehitystavoitteiden suuntaisesti” (Opetushallitus 2014).

4.3. Kristillinen kasvatus

Kristillisen kasvatuksen käsitettä käytetään erilaisissa yhteyksissä eri tavoin. Kristillisen kasvatuksen saama merkitys on yhteydessä myös kasvatus-käsitteen ymmärtämiseen. Kasvatuksen määritelmiä tarkasteltaessa löydetään sille tyypillisiä piirteitä, mitkä ovat intentionaalisuus, normatiivisuus ja vuorovaikutuksellisuus. (Muhonen & Tirri 2008, 64-65).

Intentionaalisuus tarkoittaa, että kasvatuksella on tietoisia tavoitteita ja päämääriä, joita kohti se suuntautuu. Normatiivisuudella taas tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että kasvatus on arvosidonnaista. Kasvatuksen päämääriä ja tavoitteita asettaessa otetaan aina kantaa siihen, mitä pidetään tärkeänä ja millaista on hyvä elämä. Kasvattaja myös itse edustaa omilla teoillaan ja olemuksellaan jotakin. Kasvatuksen vuorovaikutuksellisuus pitää sisällään ajatuksen, että kasvatus tapahtuu kasvattajan ja kasvatettavan välisessä suhteessa. Voidaankin sanoa, että kasvatus on päämääräsuuntautunutta toimintaa, joka toteutuu erityisessä vuorovaikutussuhteessa (Muhonen & Tirri 2008, 64-65).

Kristillinen kasvatus voidaan määritellä kristillisen perinteen välittämisestä sukupolvelta toiselle (Vermasvuori 1987,10; Harjuvaara 1986, 144). Se voidaan määritellä kristilliseen uskoon kasvattavaksi uskontokasvatukseksi tai kasvatukseksi, joka aikaan saa kristillistä oppimista. Kristillisen ajattelun mukaan usko on aina Jumalan lahja ihmiselle, eikä kasvatuksen tulos. Uskontokasvatuksella voidaan tukea ihmisen kasvua, vaikka hän ei omaksuisikaan uskontoa. Seurakunnan kasvatustoiminta samaistetaan kuitenkin yleensä kasteopetukseen. Silloin sen tavoitteena on tukea uskoon kasvamista ja siinä pysymistä. (Muhonen & Tirri 2008,68).

Kristillisessä kasvatuksessa välitetään kasvatettaville kuvaa hyvästä ja rakastavasta Jumalasta. Raamattu on Jumalan puhetta ihmiselle ja Raamatunkertomuksilla on keskeinen sija opillisen ulottuvuuden ilmentäjänä. Kristilliseen kasvatukseen kuuluu myös kristilliset tavat ja perinteet, esimerkiksi kirkkovuoden seuraaminen, rukoileminen, hengelliset laulut ja jumalanpalvelukseen osallistuminen. Yhteisten rituaalien kautta lapsetkin voivat päästä osalliseksi uskonnosta, vaikka eivät vielä opillisia puolia ymmärtäisikään. Kristillisen kasvatuksen avulla voidaan tarjota lapselle myös kokemuksellista ulottuvuutta, niin että ilmapiiri on rakastava ja lapsi voi oppia sitä kautta luottamaan elämään ja Jumalaan. Kasvattajan oma luottamus Jumalaan ja elämään heijastuu kasvatussuhteessa (Muhonen & Tirri 2008:77-79).

Kristillisen kasvatuksen tehtävänä on ohjata kasvatettavia kohti hyvää ja oikeaa. Näin voidaankin puhua myös arvokasvatuksesta, johon sisältyy eettisten periaatteiden opettaminen. Lähimmäisenrakkaus on kristillisen kasvatuksen keskeinen arvo. Moraali ja arvot välittyvät ensisijaisesti kasvattajan toiminnan ja persoonan kautta arjessa toimiessa. Kristillinen kasvatus on normatiivista ja intentionaalista toimintaa ja siihen sisältyy pedagoginen ulottuvuus. Näin ollen kasvattajan rooli ja tehtävä on tärkeä. Kristillinen kasvatus on kokonaisvaltaista yhdessä elämistä, jossa lämpimällä ja turvallisella ilmapiirillä on keskeinen sija. Kristillisellä kasvatuksella voi olla koko elämää kantava merkitys (Muhonen & Tirri 2008, 80-82).

4.4. Kansainvälinen diakonia ja lähetys

Tampereen kristillisen koulun Nyt-kerhon toiminnan lähtökohta on kristilliseen uskoon ja rakkauteen perustuva toiminta. Ajatus tehdä kehitysyhteistyötä lähtee Jeesuksen Matteuksen evankeliumissa antamasta lähetyskäskestä, joka sanoo: ”Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni ja kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” (Matt.28:18-20)

Kansainvälinen diakonia on alkujaan tarkoittanut omien auttamista. Kansainvälinen diakonia on kehittynyt kirkkojen alkaessa auttaa toisiaan yli maiden rajojen. Kirkon teologisten muutosten jälkeen kansainvälisen diakonian linjat ovat muuttuneet. Nykyään se on avun antamista uskonnosta, mielipiteestä, rodusta tai kansallisuudesta riippumatta. (Malkavaara 2008, 31.)

Toinen maailmansota sai aikaan suuria muutoksia kansainvälisessä avustustoiminnassa. Vuonna 1948 perustettiin Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN), minkä tehtävänä oli toteuttaa ekumeenisen liikkeen päämääriä. Vuonna 1947 oli perustettu Luterilainen maailmanliitto (LML), mikä kantoi osaltaan huolta kirkkojen välisestä yhteistyöstä ja avunannosta sotien jälkeen. (Malkavaara 2008, 13-14). LML:n ja KMN:n toiminnassa korostui kirkkojen yhteisöllinen vastuu ja tämä ekumeenisen ajattelun vahvistuminen oli välttämätöntä ajattelun kirkon uusia toimintamuotoja. Ekumeenisilla järjestöillä on ollut myös suuri rooli diakonian sisällön määrittelyssä. KMN määritteli vuonna 1959 diakonian raamatulliset juuret seuraavasti: Diakonia on palveluvirka pyhien hyväksi seurakuntien välityksellä, diakonia on kirkon palveluvirka kaikkien niiden hyväksi, jotka sen omassa keskuudessa ovat avun tarpeessa ja osattomia, ja että diakonia on palveluvirka kaikkien avun tarpeessa olevien hyväksi. Tämä oli yhtenä kansainvälisen diakonian lähtökohtana. (Malkavaara 2007a, 206.)

Kansainvälisen diakonian juuret liittyvät Kirkon Ulkomaanavun lähetystyöhön ja Yhteisvastuukeräyksen toiminnan alkamiseen. Kirkon Ulkomaanapu sai alkusysäyksensä, kun LML:n kansalliskomiteasta muodostettiin Suomeen pysyvä elin toimistoineen. Vasta vuonna 1965 vakiintui nimi Kirkon Ulkomaanapu, vaikka jo vuonna 1953 kirkkohallitus myönsi tuomiosunnuntain kollehdit kannettavaksi ulkomaiseen apuun. Ekumeenisen ajattelun ja toisen maailmansodan jälkeisen avuntarpeen lisäksi myös tiedonkulun parantumisella oli merkitys kansainvälisen diakonian syntyyn. (Malkavaara 2008, 14-15.)

Yhteisvastuukeräys alkoi Suomessa 1950 diakonian suurkeräyksenä sodanjälkeisen ajan hädän ja puutteen takia. Tämä olikin yksi tekijä kirkon kansain-

välisen diakonian kehittämisessä. Tästä alkoi myös kansainvälisen tiedostamisen kausi ja kansainvälinen diakonia tuli 1963 näkyvästi kotimaisen diakonian rinnalle. Suomen luterilainen kirkko teki päätöksen perinteisen Yhteisvastuukeräyksen suuntaamisesta aluksi puolet ulkomaille ja puolet kotimaahan. Nykyään 60% tuotosta menee Kirkon Ulkomaanavun välityksellä kehitysyhteistyöhön ja katastrofiapuun. Suomessa käytetään 20% kirkon ja seurakuntien tekemään avustustyöhön ja 20% menee vuosittain Suomessa valittuun kohteeseen. (Yhteisvastuukeräyksen verkkosivut, viitattu 21.11.2015).

Kirkon Lähetystyön Keskus määrittää, että kansainvälinen diakonia on lähinnä Pohjoismaissa käytetty termi, jolla tarkoitetaan kirkkojen tai kristillisten järjestöjen tekemää kansainvälistä avustustoimintaa. Sen piiriin kuuluvat paikallisten kirkkojen oman diakonian tukeminen, kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu, rauhan- ja sovintotyö sekä ihmisoikeuksien puolustaminen. (Kirkon Lähetystyön Keskus 2015.)

Kansainvälinen diakonia on maailmanlaajuisesti vielä nuori ilmiö, jos sen historiaa verrataan kristillisen kirkon kahteen vuosituhanteen, lutherilaisuuden viiteen vuosisataan tai modernin kirkon noin kahden sadan vuoden ikään. (Latvus 2008, 3).

Eri lähetysjärjestöt haluavat toimia kentällä myös kansainvälisen diakonian toimijoina vaikka ne pitävätkin kiinni lähetystyön sisällöstä eli evankeliumin levittämisestä niiden ihmisten keskuuteen, jotka eivät vielä ole kristittyjä. Kirkko on aina lähetetty kirkko ja lähetettynä oleminen merkitsee suuntautumista itsestä ulospäin, jotta ihmiset saisivat kohdata evankeliumin. Evankeliumia eletään todeksi julistamalla ja palvelemalla kaikkia sekä etsimällä yhteyttä yli rajojen. Kirkko ei siis vain osallistu lähetystehtävän toteuttamiseen vaan on olemassa sitä varten. Jokainen seurakuntalainen on silloin myös lähetetty. Kirkko ja lähetys eli missio kietoutuvat toisiinsa. Kirkon missionaarinen tehtävä on levittää evankeliumia ja palvella lähimmäistä ja koko ihmiskuntaa. (Löytty 2015)

Teologin tohtori Tapio Saranevan mukaan lähetystyön ja kansainvälisen diakonian ero on siinä, että lähetystyö tähtää ihmisen kääntymiseen ja sen keskeinen kysymys on ”kuka ei ole vielä kristitty”. Diakonia puolestaan kysyy ”kuka on hädässä”. Apu suuntautuu hädän eikä uskonnollisen kannan mukaan. Diakonista toimintaa ohjaa aina hätä. Saranevan mukaan ajatus diakonista evankelioimisen välineenä on ristiriitainen. Auttamisen perusteena ei voi olla se, haluaako autettava ottaa vastaan evankeliumin julistusta. Auttajan tulisi keskittyä vain ihmisen hädän auttamiseen. Toisaalta kirkko palvelee ihmisiä Jeesuksen esimerkin mukaisesti, jolloin Jeesuksen ylösnousemuksen voima tulee esille. Motivaatio auttamiseen nouseekin omasta kristillisestä uskosta, jossa keskeistä on Jeesuksen seuraaminen. Oma usko antaa voimia toimia jopa mahdottomalta näyttävissä tilanteissa. Saranevan mukaan ihmisten elämän muuttuessa huonosta parempaan, he kokevat tulleen konkreettisesti evankeloiduiksi, vapautetuiksi. (Häkkinen 2007.)

Kansainvälistä diakoniaa voidaan pitää kehitysyhteistyön kirkollisena muotona, koska apua annetaan uskon motivoimana, mutta ei sen takia tai uskon levittämiseksi. (Taylor 1995, 101-136.) Kirkon määritelmän mukaan kehitysyhteistyöllä pyritään vähentämään köyhyyttä ja poistamaan globaalia eriarvoisuutta. Puhutaan ihmisoikeusperusteisesta tai oikeusperusteisesta kehitysyhteistyöstä. Käytännön työssä pyritään siihen, että oikeudet toteutuvat myös kaikkein syrjityimpien ja köyhimpien ihmisten kohdalla. Kehitysyhteistyöstä ajatellaan, että se on rakkauden palvelun toteuttamismuoto kokonaisvaltaisesti. (Löytty 2015.)

Lähetys ja kansainvälinen diakonia ovat kirkon perustyötä, joiden pitäisi olla ehdottomasti myös osa nuorisotyötä. Nuoret pohtivat paljon miten he voisivat osallistua kehitysyhteistyöhön ja olla viemässä Jumalan rakkauden sanomaa eteenpäin. Tähän haasteeseen on vastannut Tampereen kristillinen koulu perustamalla kehitysyhteistyökerhon (Nyt - kerho).

4.5 Nuorten osallistuminen ja osallisuus

Lasten ja nuorten osallistumisesta ja osallisuudesta puhutaan paljon. Lapset ja nuoret halutaan mukaan yhteiskunnan ja palveluiden kehittämiseen. Tämä vaati aikuisilta ammattimaista työtettä. Ammattimaisuuden lisäksi vaaditaan myös asennetta ja tahtoa toteuttaa lasten ja nuorten osallisuutta ja osallistumista.

Lasten ja nuorten oikeus osallistua on turvattu lainsäädännöllä. Suomen perustuslaissa ja YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksessa todetaan, että lapsilla ja nuorilla on oikeus tulla kohdelluiksi yksilöinä ja tulla kuulluiksi heitä itseään koskevissa asioissa. Lisäksi perusopetuslaki, lukiolaki, kuntalaki, lastensuojelulaki ja nuorisolaki velvoittavat lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamista. Nuorten osallisuuden edistämistä korostetaan myös hallitusohjelmassa sekä Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelmassa 2012-2015. (Opetushallitus 2014).

Osallistuminen on toimintaa, joka mahdollistaa osallisuuden. Osallisuus on ihmisen oma kokemus siitä, että hän voi vaikuttaa itseään ja ympäristöään koskeviin asioihin. Osallisuus on vuorovaikutusta, jossa keskeistä on oman toiminnan arvioiminen. Yksilötasolla osallisuus voimaannuttaa ja eheyttää. (Rouvinen-Wilenius 2013.) Nuorisotutkija Anu Gretschelin mukaan osallisuus on nimenomaan osallisuudentunnetta, joka paljastuu nuorten omista tunteista, tiedosta, tarinoista ja paikallisista diskursseista. (Gretschel 2011, 9).

Osallisuus puhuttaa myös evankelis-luterilaisessa kirkossa. Meidän kirkko-osallisuuden yhteisö on kirkkomme strategia vuodelle 2015. Kohtaamisen kirkko, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnallinen suunta vuoteen 2020, jatkaa Meidän kirkko-strategian jalanjäljissä. Kun maailmanlaajuinen muuttoliike voimistuu ja muovaa Suomea ja erilaiset uskonnot, sekä uskonnottomuus valtaavat maamme ja väestörakenne muuttuu, sekä informaatioteknologia lisääntyy, kirkon on kyettävä löytämään paikkansa. Näissä kysy-

myksissä ihmisten osallistumisella ja osallisuudella on suuri merkitys. Varsinkin lasten ja nuorten osallisuus on jäsenyyden ja kirkon tulevaisuuden kannalta todella keskeinen kysymys. (Kohtaamisen kirkko 2014).

Kouluissa oppilaiden osallisuus on ollut ajankohtainen aihe viime vuosina. Osallisuus on sekä yhteisöllistä että yksilöllistä, sillä yksin ei voi olla osallinen. Yhteisön on annettava yksilölle kokemus siitä, että hän on arvokas. Osallisuuden tunne muodostuu myös siitä, että on olemassa yhteisö, johon kuulua. Kiilakosken mukaan osallisuus on todellista vastuun kantamista. Se on sitoutumista toimintaan yhteisten asioiden parantamiseksi. Tämän määritelmän mukaan osallisuus sisältää oikeuksia ja velvollisuuksia sekä yhteisöön kuulumista ja vastuun kantamista. (Kiilakoski 2008, 13)

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 mainitaan, että opetussuunnitelma on laadittu perustuen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija ja oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien, muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa. (Opetushallitus 2014, 14).

Osallisuutta voidaan tarkastella neljästä näkökulmasta. Se voidaan jakaa tieto-, suunnittelu-, toiminta- ja päätösosallisuuteen sen mukaan miten ihmisillä on edellytyksiä ja mahdollisuus osallistua päätöksentekoon. Tieto-osallisuus on tiedon saamiseen ja tuottamiseen liittyvää osallisuutta. Suunnitteluosallisuus näkyy asioiden valmisteluvaiheessa niin, että ihminen saa osallistua suunnitteluun ja kertoa omat mielipiteensä. Toimintaosallisuus on ihmisen omaa toimintaa ja konkreettista osallistumista. Päätösosallisuus antaa ihmisille oikeuden osallistua häntä itseään koskeviin päätöksiin. (Rouvinen-Wilenius 2013).

4.6 Aikaisemmat tutkimukset

Nuorten osallistumisesta ja osallisuudesta on tehty hankkeita ja tutkimuksia varsinkin koulumaailmassa, nuorisopalveluissa ja kansalaisvaikuttamisen

areenoilla. Myös kansainvälisyyskasvatuksesta eli globaalista vastuusta on tehty paljon erilaisia tutkimuksia. Opinnäytetyöni kannalta mielenkiintoisia olivat tutkimukset, jotka käsittivät globaaliin vastuuseen kasvattamista kouluissa vertaisoppimisen, draaman ja elokuvan avulla. Näitä teemoja avaa hyvin Jari Kivistön teos Globaaliin vastuuseen kasvaminen: näkökulmia maailman hahmottamisen pedagogiikkaan. (Kivistö, Jari 2008).

T- Media oy toteutti vuonna 2012 tutkimuksen Suomen lasten ja nuorten säätiön toimeksiannosta. Tutkimuksen suunnitteluun olivat osallistuneet Plan Suomi, Taksvärkki ja Kirkon Ulkomaanapu. Tutkimuksella selvitettiin nuorten ajatuksia kehitysyhteistyöstä. Tutkimus toi uutta tietoa nuorten suhtautumisesta kehitysyhteistyöhön ja kansainvälisyyteen. Tutkimuksessa selvitettiin nuorten yleistä arvomaailmaa, kehitysyhteistyötä koskevia mielikuvia ja tietoja samoin kuin sitä mistä nuoret saavat tietoa kehitysyhteistyöstä ja miten nuoret itse haluaisivat osallistua kehitysyhteistyöhön. (Nuorten ajatuksia kehitysyhteistyöstä, tutkimusraportti 2013, 5.)

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

5.1. Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja kohderyhmä

Tutkimuksen lähtökohtana oli yhdentoista nuoren osallistuminen koulunsa kehitysyhteistyökerhoon ja sen puitteissa toteutettuun matkaan Sri Lankaan. Tarkoituksena oli selvittää miten nuoret kokivat osallisuutensa kerhoon ja matkaan ja miten he itse kehittäisivät toimintaa sekä mikä sai nuoret innostumaan kerhotoiminnasta ja mitä he oppivat kehitysyhteistyöasioista. Tavoitteena on kehittää koulun Nyt-kerhon toimintaa ja saada toiminnalle jatkuvuutta.

Kerhotoiminnassa ja matkalla oli mukana myös nuorten vanhempia ja kerhon toimintaan aikaisemmin osallistuneita täysi-ikäisiä nuoria. Kerhon vastuujohdajalla ja vastuuhenkilöllä oli päävastuu toiminnan ylläpitämisestä. Itse tutkimus koski kuitenkin vain 8.-9. luokkalaisia nuoria.

Tutkimustehtävä oli selvittää, miten nuoret kokivat osallisuutensa ja mitä he oppivat kehitysyhteistyötoiminnasta ja sen kehittämisestä. Tutkimuskysymykset olivat:

- 1) Mikä oli nuorten motiivi osallistua koulun kerhotoimintaan?
- 2) Mitä nuoret oppivat kerhosta ja matkasta ja saivatko he mielestään osallistua tarpeeksi?
- 3) Miten nuoret kehittäisivät toimintaa?

Arvioimalla nuorten vastauksia pyrin tuottamaan ehdotuksia, joita voitaisiin hyödyntää tulevassa kerhotoiminnassa ja sen kehittämisessä. Pyrin tuottamaan tietoa, miten nuoret haluaisivat olla osallisena toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

5.2. Aineiston keruu ja analyysi

Tutkimukseni oli intensiivinen tapaustutkimus. Pyrin tuottamaan tietoa yhdestä tapauksesta eli Nyt-kerhon toiminnasta ja sen vaikutuksista nuoriin osallistujiin. Tarkoituksena ei ole niinkään tuottaa yleistyksiä vaan selvittää millä tavalla tämä ainutlaatuinen tapaus toimii. Kiinnostuksenkohteena on toimijoiden oma näkökulma. Tutkija on itse aktiivinen tulkitsija, koska hän päättää, mikä tapauksessa on kiinnostavaa valitsemillaan kriteereillään. (Erikson & Koistinen 2005, 15-16.)

Saadakseni selville mitä nuoret ajattelivat, kokivat, uskoivat ja tunsivat käytin aineiston keräämiseen puolistrukturoitua kyselylomaketta. Kyselyssä oli avoimia ja vaihtoehtokysymyksiä. Näin ollen kyselyssä saatiin kvalitatiivista ja kvantitatiivista aineistoa.

Hyödynnän opinnäytetyön prosessissa myös osallistuvaa havainnointia, koska osallistuin itse kerhon toimintaan ja matkaan. Kirjoitin matkapäiväkirjaa ja otin valokuvia. Niiden pohjalta suunnittelin myös kyselylomaketta.

Kyselylomakkeen tein Google Drivellä ja sähköisen kyselyn lähetin Facebookin Nyt-kerhon ryhmäämme. Kysely oli osoitettu vain 8.- ja 9. luokkalaisille nuorille. Mietin tarkkaan miten saada lyhyestä kyselystä mahdollisimman paljon tietoa. Uskoakseni kovin pitkä kyselylomake olisi tuntunut kiireisistä nuorista liian vaivalloiselta vastata. Kysely sisälsi avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat saivat ilmaista itseään omin sanoin, esimerkiksi että miten parantaisit kerhotoimintaa, menikö jokin vikaan ja mikä oli kerhon ja matkan parasta antia. Kysely sisälsi myös monivalintakysymyksiä sekä asteikkoihin perustuvia kysymyksiä.

Kysely lähetettiin nuorille 20.4.2015 ja vastausaikaa oli yksi viikko. Kahden ensimmäisen päivän aikana vastauksia oli tullut 9. Lopulliseksi vastausmääräksi saatiin 10, kun osallistujien kokonaismäärä oli 11.

Aineiston keräämisen jälkeen alkoi sen analysointi. Googlen kyselyn kautta sain valmiit vastaukset prosentuaalisesti sekä kaikki avoimien kysymysten vastaukset. Kyselyssä oli kaiken kaikkiaan 15 kysymystä, joista 3 oli avoimia. Luokittelin tutkimuksen vastaukset ja tein niistä yhteenvedon. Aineistosta muotoutui 3 pääteemaa, jotka olivat motiivi, oppiminen ja kehittäminen. Näiden pääteemojen alle lajittelin aineistoani. Tutkimustulokset esittelen luvussa 6.

Tutkimukset eivät olleet valmiita vielä silloin, kun tulokset oli analysoitu vaan niitä oli vielä selitettävä ja tulkittava. Tutkijan rooliin kuuluu pohtia analyysin tuloksia ja tehdä niistä omia johtopäätöksiä. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2005, 213).

5.3. Aineiston eettisyys

Tutkimuksen luotettavuuden kriteeri on pääasiassa tutkija itse. Häneltä vaaditaan rehellistä ammattikäytäntöä. Tutkijan on oltava rehellinen kaikissa toimissaan ja vilpitön niin itseään kuin aiheittakin kohtaan. Tutkijalla on oltava pyrkimys totuudenmukaisuuteen, omaan ajatteluun ja objektivisuuteen. (Hakala 1998, 141.)

Luotettavuuteen vaikuttaa koko tutkimusprosessi, tutkimusmenetelmät, itse prosessi tai analyysi ja lähteiden oikea käyttö. (Hirsijärvi & Hurme 2004, 187-189.)

Hyvä tutkimuskäytäntö edellyttää, että tutkittavilta saadaan tutkimuslupa. Omassa opinnäytetyössäni pyysin luvan koulun rehtorilta ja koulun johtokunnalta kirjallisena. Kyselyyn osallistuneiden luottamus ja anonyymius oli tärkeää ja siksi kysely tehtiin internetin kautta niin, että en tiennyt ketkä nuoret olivat vastanneet. Vastauksia ei pysty mitenkään yhdistämään vastaajiin

Jälkikäteen ajatellen kyselyssä olisi pitänyt olla enemmän avoimia kysymyksiä esimerkiksi siitä, mihin vastaajien huomio kiinnittyi Sri Lankassa eikä

niinkään kysymystyypppejä, jotka ohjasivat vastaamaan valmiiksi annettuihin vaihtoehtoihin.

Olen tiedostanut omia ennakkoasenteitani tutkimustani kohtaan ja yrittänyt hillitä innostumistani aiheeseen niin, että se ei vaikuta lopputulokseen. Osallistuminen lukukauden kestävään kerhotoimintaan ja itse matkaan oli kuitenkin minullekin suuri elämys.

Eettiseen näkökulmaan liittyy myös tutkimusaineiston analyysi ja raportointi. Tutkimustulosten analysoinnissa ja raportoinnissa tulee olla rehellinen ja tarkka. Raportoin myös miten tulokset oli saatu ja arvioin niitä kriittisesti. Tutkimustuloksen olisi oltava mahdollisimman objektiivinen. Tutkijan on luovuttava omista ennakkokäsityksistään ja oletuksistaan tutkittavaa aihetta ja tutkittavia henkilöitä kohtaan. (Tuomi & Sarajärvi 2002. 133.)

Vielä enemmän tietoa ja kehittämisideoita olisi voitu saada esimerkiksi learning cafee -menetelmällä, jolloin nuoret olisivat voineet pohtia kerhon ja matkan kehittämistä pienryhmissä.

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1. Nuorten motiivi osallistua Nyt-kerhotoimintaan

Nuorten ensisijaiseksi motiiviksi nousi kiinnostus auttaa ihmisiä (90 %). Toisaalta mahdollisuus päästä Nyt - kerhon toiminnan kautta matkalle vaikutti osallistumisintoon (70 %). Vastaajista 60 % oli kuullut aikaisemmin positii- vista Nyt-kerhon toiminnasta, mikä vaikutti omaan osallistumishalukkuuteen. Nuorista 30 % oli ollut toiminnassa mukana jo aikaisemmin ja he halusivat osallistua uudestaan hyvien kokemusten tähden. Nuorista 80 % ilmoitti, että oma usko Jumalaan vaikutti siihen, että heillä oli halua osallistua kehitysyh- teistyökerhotoimintaan.

Kyselyssä kysyttiin oliko vastaajilla kokemusta muiden hyväntekeväisyysjär- jestöjen kuten Suomen Punaisen Ristin, Unicefin, Amnestyn, Pelastakaa lap- set ry:n tai jonkin muun järjestön toiminnasta. Nuorilla oli aikaisempaa tietoa SPR:n toiminnasta ja kummilapsitoiminnasta. Tampereen kristillisellä kou- lulla on oma kummilapsi. Unicef oli järjestöistä tutuin. Tampereen kristilli- sessä koulussa on järjestetty jo yli 15 vuotta kävelyjä Unicefin toiminnan tukemiseksi.

6.2 Mitä nuoret oppivat Nyt -kerhosta ja matkasta Sri Lankaan

Kyselyn perusteella nuoret olivat kiinnittäneet huomiota moniin kehitystyön- teemoihin. Vastaajista 90 % oli huomannut Sri Lankassa maan köyhyyden ja naisten heikomman aseman. Nuorista 80 % oli pannut merkille lasten kohte- lun - lapsia lyötiin koulussa - ja maan nälänhädän. Vastaajista 70 % oli kiin- nittänyt huomiota myös jätteiden käsittelyyn sekä huonoon tieverkostoon. Maan kehittymätön terveydenhuoltojärjestelmä sekä tietämättämyys perushy- gieniasta oli kiinnittänyt 70 % huomion.

Nyt - kerhoon ja matkalle osallistuminen opetti jokaiselle nuorelle uusia asioita lasten ja nuorten asemasta. Nuoret uskoivat myös, että osallistuminen on vaikuttanut heidän valintoihinsa matkan jälkeen. Nuorista 40% valitsee Reilun kaupan tuotteita ja 50% vie vanhoja vaatteitaan kierrätykseen. Osa nuorista haluaisi lahjoittaa rahaa hyväntekeväisyyteen ja yksi ostaisi eettisen lahjan ystävälleen. Kaikki nuoret haluavat tulevaisuudessa osallistua kehitysyhteistyöhön jollakin tavalla.

Oli hienoa kokea Sri Lankasta kolikon kääntöpuoli (huonot asu-misolot, vaarallinen liikenne...), eikä vain pelkästään sen yleisimpien lomakohteiden siloteltua julkikuvaa. Kenttätyön teko eli vapaa-ajalla ihmisiin tutustuminen oli myös huikeaa, kun saimme kuulla oikeita mielipiteitä ja ajatuksia elämästä yms. Sri Lanka tuli lähelle, kun oikea, todellinen, edessäni oleva henkilö kertoo koko perheensä kuolleen muutama vuosi sitten tsunamissa.

Avoimissa kysymyksissä korostui, että suuri osa nuorista koki oppivansa paljon uudesta kulttuurista. Erilaisten ihmisten kohtaaminen oli matkan parasta antia. Hyväntekemisestä tuli hyvä mieli. Nuoret osallistuivat myös pienen kristillisen paikallisen seurakunnan jumalanpalvelukseen, mikä nähtiin hyvänä.

Hienoa oli myös nähdä kuinka seurakunta oli elävä, ihmiset onnellisia ja meidän vierailu tuntui merkitykselliseltä.

Nuorten mielestä oli mielenkiintoista kiertää myös temppelissä, norsujen hoitokodissa ja käärmenäyttelyssä. Päiväkotijä ja kouluvierailuita pidettiin tarpeellisina ja opettavaisina.

Parasta oli päästä aivan erilaiseen kulttuuriin ja tutustua erilaisiin ihmisiin. Oli hienoa elää niin paikallista elämää. Oppi myös arvostamaan enemmän niitä asioita mitä itsellä ja kotimaassa on. Reissu on yksi parhaista matkoistani.

6.3. Nuorten kokema osallistuminen

Nuorten kokemaa omaa osallistumista ja osallisuutta kerhoon ja matkaan mitattiin asteikkokysymyksillä niin että numero 1 oli liian vähän ja numero 5 liian paljon. Näin ollen numero 3 edustaa keskitasoa eli tässä tutkimuksessa voisi ilmaista sopivasti.

Yhtenä kysymyksenä oli, koitko mielestäsi saavasi osallistua tarpeeksi kehitysyhteistyöprojektin suunnitteluun. Nuorista 80 % koki, että he saivat vaikuttaa sopivasti (3) kehitysyhteistyöprojektin suunnitteluun. Nuorista 20 % oli sitä mieltä, että he osallistuivat suunnitteluun liian paljon (5).

Kysymykseen saiko mielestäsi osallistua tarpeeksi näytelmiin, 70 % nuorista vastasi saaneensa osallistua sopivasti, kun taas 30 % oli vastannut numerolla 4, kun asteikolla numero 5 edustaa kommenttia liian paljon.

Kysymykseen saiko osallistua tarpeeksi matkaohjelman tekemiseen nuorista 80 % vastasi saavansa osallistua sopivasti, kun 20 % valitsi numeron 4 yhdestä viiteen -asteikolla.

Suunnitteluosallisuuden, joka liittyy kerhon ja projektin alkuvaiheeseen, on nähty toteutuvan hyvin, samoin toimintaosallisuuden eli oman osallistumisen näytelmiin ja matkaohjelmaan.

Terveyskasvatustapahtumaan 50 % koki saaneensa osallistua sopivasti tai jopa aika paljon (20 %), kun taas osa koki saavansa osallistua hiukan liian vähän (20 %).

Kyselystä kävi ilmi, että 80% oli sitä mieltä, että aikuiset ottivat vastuuta sopivasti, mutta 20 % koki, että aikuiset ottivat hiukan liikaakin vastuuta. Toisaalta avoimissa kysymyksissä tuli esille, että aikuisia koettiin olevan matkalla liian vähän.

Nuorilta kysyttiin miten he kokivat ryhmän yhteistyön. Numero 1 = yhteistyö toimi huonosti, kun numero 5 = yhteistyö toimi hyvin. Nuorista 60 % vastasi tähän kohtaan numero 4 ja 40 % vastasi numero 5 eli yhteistyön koettiin toimivan hyvin.

Oman ryhmän yhteisöllisyys koettiin avoimissa kysymyksissäkin ihan matkan parhaaksi anniksi. Osa nuorista koki, että he oppivat paljon juuri erilaisten ihmisten kanssa toimimisesta.

Opin ihan hirveästi erilaisten ihmisten kanssa toimimisesta, niin omassa porukassa kuin paikallisten kanssa. Asuimme aivan paikallisten lähellä joten kulttuurieroja ei pelkästään nähnyt vaan ne tunsu.

6.4. Miten nuoret kehittäisivät toimintaa

Nuorten mielestä Nyt-kerhossa voitaisiin keskittyä enemmän eri kulttuurien ymmärtämiseen. Opetusta kaivattaisiin kestävästä kehityksestä sekä ihmisoi-
keuksista.

Avoimista kysymyksistä kävi ilmi, että nuoret olisivat halunneet tehdä enem-
män konkreettista avustustyötä Sri Lankassa, myös kouluvierailuja olisi saa-
nut olla enemmän. Nuoret olisivat myös halunneet selvittää, kuinka paljon
lapset heidän esittämistään näytelmistä ymmärsivät. Yhtenä kehittämistavoit-
teena oli, että tehtäisiin kerholle yhteiset säännöt ja ohjeet vielä tarkemmin
ja kaikki sitoutuisivat noudattamaan niitä. Kyselyssä selvisi, että matkalla
koettiin välillä joidenkin nuorten asenne ja suhtautuminen tekemiseen ja ym-
päristöön huonoksi. Osa nuorista koki, että vaarallisia tapahtumia ei käsitelty
tarpeeksi hyvin.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISKOHTEET

7.1. Johtopäätökset

Tutkimustehtävänä oli selvittää: 1) Mikä oli nuorten motiivi osallistua koulun kerhotoimintaan? 2) Mitä nuoret oppivat kerhosta ja matkasta ja saivatko nuoret osallistua tarpeeksi? 3) Miten nuoret kehittäisivät toimintaa?

Nuorten motiivi osallistua koulunsa kehitysyhteistyökerhoon ja matkaan oli ihmisten auttaminen ja usko Jumalaan. Toisaalta tietoisuus tulevasta matkasta motivoi nuoria osallistumaan. Nuoret olivat kuulleet hyvää Nyt - kerhosta ja osa oli ollut toiminnassa mukana jo aikaisemmin. T- median tutkimuksessa, jossa selvitettiin nuorten ajatuksia kehitysyhteistyöstä, käy ilmi, että nuoret ovat kiinnostuneita kehitysmaiden asioista ja haluaisivat olla mukana auttamassa ja tukemassa kehitysmaita myös rahallisesti. Suurin osa T-tutkimuksen nuorista oli yleisesti ottaen valmiita osallistumaan erilaisiin kehitysyhteistyötoiminnan muotoihin. Kehitysyhteistyötä käsitellään kouluissa ja opetuksessa suhteellisen harvoin(t-Median tutkimusraportti 2013.)

Omasta mielestään nuoret oppivat paljon Sri Lankan-matkasta. He oppivat uudesta kulttuurista, uskonnosta ja kielestä. He olivat kiinnostuneita maan asioista ja ihmisistä. Tutustuminen paikallisiin ihmisiin avasi nuorten silmiä näkemään mitä tuhoa tsunami teki perheille. Matkan aikana suurin osa oli huomionnut maan köyhyyden, naisten ja lasten heikoman aseman, terveydenhuollon puutteet, puutteellisen jätteiden käsittelyn ja heikon tieverkoston.

Kerhoon ja matkaan osallistuminen vaikuttaa myös tulevaisuuden eettisiin valintoihin. Nuoret ovat alkaneet kierrättää vaatteita ja suosivat eettisiä lahjoja. T-tutkimuksen mukaan yli puolet tutkituista nuorista on sitä mieltä, että he voivat omilla valinnoillaan vaikuttaa kehitysmaiden asioihin. T-tutkimuksen mukaan 78 % nuorista ajattelee, että hyväosaisilla on velvollisuus auttaa niitä, joilla menee heikommin. Tutkimuksen mukaan nuorten osallisuus ja

osallistuminen lisää heidän haluaan osallistua tulevaisuudessa kehitysyhteistyöhön. Sanana kehitysyhteistyö voi olla monelle nuorelle vieras, mutta oman kokemuksen ja osallistumisen kautta eri teemat aukeavat nuorille.

Yhteistyö matkalla koettiin hyväksi. Aikuisten rooli matkalla oli kiinnostava. Osa nuorista oli sitä mieltä, että aikuisia oli liian vähän. Nuoret kuitenkin kokivat, että matkalla mukana olevat ottivat vastuuta sopivasti. Muutama nuorista oli sitä mieltä, että aikuiset ottivat vastuuta liikaa. Nuorten ja aikuisten yhteistyö onkin nuorten osallisuuden kannalta keskeinen kysymys. Pia Lundbomin (2008, 67) mukaan aikuisten tukea ja ohjausta tarvitaan, mutta on tärkeää, että nuorten näkökulmat ja ideat ovat mukana toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Nuoret parantaisivat ja kehittäisivät toimintaa niin, että vierailuja kouluilla olisi enemmän. Konkreettista auttamistyötä kaivattaisiin myös enemmän. Kerhoon hakeutuneet nuoret olivat selvästi aktiivisia ja halusivat vaikuttaa asioihin. Tutkimusten mukaan yhteiskunnallinen aktiivisuus lisää kiinnostusta politiikkaa kohtaan aikuisena. (Lundbom 2008, 68.)

7.2. Kehittämiskohteet

Kerhotoimintaa ja kehitysyhteistyömatkoja voitaisiin kehittää monella tavalla. Nuorilla on voimakas halu auttaa muita ihmisiä. Osalla tähän auttamishaluun vaikuttaa kristillinen ihmiskäsitys ja oma henkilökohtainen usko Jumalaan.

Nuorten tietoisuutta kerhotoimintaa kohtaan kannattaisi lisätä. Mukana olleet nuoret voisivat kiertää jo 7. luokalla kertomassa omista kerho- ja matkakokemuksistaan. Näin nuoret voisivat kysellä kysymyksiä, joita he itse pitävät kiinnostavina. Myös koulun vanhempainilloissa voitaisiin kertoa menneistä matkoista ja ”mainostaa” kerhotoimintaa.

Nuoret olisivat halunneet enemmän tietoa tulevan kehitysyhteistyömaan kulttuurista. Tietoa ihmisoikeuksista ja kestävästä kehityksestä kaivattiin enemmän. Tähän tarpeeseen voitaisiin vastata aloittamalla Nyt - kerhon toiminta yhtä lukuvuotta aikaisemmin. Muutaman tunnin aikana käytäisiin läpi globaaleja kehityskysymyksiä teoria- ja pajamenetelmin, jotta nuorille hahmottuisi mitä kehitysyhteistyö- ja globaalikasvatus tarkoittavat. Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry tarjoaa paljon valmista materiaalia. Voitaisiin myös pohtia vapaaehtoistyötä ja sen kautta tapahtuvaa yhteiskunnallista vaikuttamista. Kaikkien kerhotapaamisten jälkeen pidettäisiin kuitenkin pieni harjoitus, jotta Tampereen kristillisen koulun kristilliset arvot näkyisivät ja ohjaisivat toimintaa.

Erittäin tärkeäksi kehityskohteeksi nousi kerhon säännöt ja ohjeet. Ne olisi tärkeää tehdä yhdessä kerholaisten kanssa ja valvoa, että niistä pidetään kiinni. Kerhotoimintaan ja sen sääntöihin sitouduttaisiin näin ehkä vahvemmin. Jokainen kerhokerta voitaisiin kirjata ja saatua materiaalia voisi käyttää tulevaisuuden kerhoissa. Myös työnjakoon voisi tehdä selkeän toimintasuunnitelman, missä huomioidaan osallistujien toiveet ja vastuut.

Yhtenä apuvälineenä voitaisiin käyttää Max Pederbyn kehittämiä arviointikysymyksiä toiminnan suunnittelun pohjaksi kysymällä: 1. Mitä aiomme tehdä? 2. Minkä muutoksen haluaisimme saada aikaan? 3. Millaisia keinoja? Ja toiminnan loputtua 1: Teimmeko mitä lupasimme? 2. Saimmeko aikaan muutosta? 3. Teimmeko oikeita asioita? Näistä kysymyksistä käytetään myös nimitystä kolme universaalia arviointikysymystä. (Rekola 2010, 51.)

Nyt - kerhossa myös aikuisten sitoutuminen osallistumiseen on erittäin tärkeää. Tämä tulisi tehdä selväksi jo alkuvaiheessa. Jokaisella nuorella tulisi olla yksi aikuinen vastuuhenkilö, joka kävisi hänen kanssaan kerhoa eikä vain osallistuisi matkalle.

Tutkimuksen mukaan nuoret olisivat halunneet tehdä enemmän konkreettista auttamistyötä. Paikallisen kirkon kantaa voisi kysellä etukäteen ja toivoa

heiltä jotakin konkreettista osallistumiskohdetta, mikä lisäisi diakonista työotetta.

Oman toiminnan hyöty ja palaute esimerkiksi siitä, mitä pienet lapset ymmärsivät nuorten tekemistä näytelmistä, olisi ollut hyödyllistä. Palautteen kautta esitettäviä näytelmiä voisi kehittää katsojille helppotajuisemmiksi.

Jokaisen kerhon ja matkan jälkeen voitaisiin tehdä pienimuotoinen kysely siitä, miten kerholaiset olivat kokeneet oman osallisuutensa ja miten juuri he kehittäisivät tulevaa toimintaa. Nuorilta voisi kysellä olisivatko he tulevaisuudessa innokkaita osallistumaan Nyt - kerhon toimintaan kerhon ohjaajina vaikkapa vapaaehtoistyönä tai pientä korvausta vastaan. Globaalikasvatuskoulutusta tarjotaan nuorille ilmaiseksi ja koulutukseen osallistuneet nuoret voisivat toimia kerho-ohjaajina.

Nämä nuoret voisivat kertoa muille kouluille kerhosta ja matkasta. Samoin seurakuntien rippileirityöhön nuorten kertomat kokemukset omasta kerhotoiminnasta ja matkasta saattaisivat herättää keskustelua ja kiinnostusta kehitysyhteistyökysymyksistä. Julkisuutta toiminnalle voisi saada ottamalla yhteyttä eri medioihin ja hyödyntämällä sosiaalista mediaa.

Kerholaisten yhteistyö ja me-henki koettiin hyväksi. Kaikki yhteiset draamaharjoitukset varmasti auttoivat me-hengen luomiseen. Pohdin, että kiitosta ja kehuja ei varmaan useinkaan tule annettua riittävästi. Aikuisten olisi hyvä huomioda, että nuoret saavat aikuisilta positiivista palautetta.

Usein globaalikasvatuksen asenne- ja toimintamuutokset tapahtuvat pitkällä aikavälillä. Siksi olisikin mielenkiintoista tutkia, miten nämä nuoret asennoituvat globaalikasvatukseen ja kehitysyhteistyöhön myöhemmin.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tekeminen on ollut erittäin opettavainen prosessi. Aiheen valintaan vaikutti se, että olen ollut useamman vuoden töissä koulussa ja pohtinut miten opettaa lapsille toisten ihmisten, luonnon ja eläinten kunnioittamista. Miten ehkäistä kiusaamista ja syrjäytymistä jo alaluokilla? Haluaisin tuoda esille myös kristillistä arvomaailmaani ilman uskonnollista julistamista, mikä kouluissa onkin kiellettyä. Kun sain osallistua Tampereen kristillisen koulun kehitysyhteistyökerhoon ja matkaan, tunsin saavani olla mukana arvokkaassa toiminnassa. Kiinnostukseni kehitysyhteistyötä, globaalikasvatusta, kansainvälistä diakoniaa ja nuorten osallisuutta kohtaan on opinnäytetyöni myötä kasvanut. Ammatillisuuteni näissä teemoissa on syventynyt ja kykenen osallistumaan yhteiskunnallisiin keskusteluihin. Ihan uudella mielenkiinnolla luin kansanedustaehdokkaiden ajatuksia kehitysyhteistyöstä ja toisaalta huomasin pohdiskelevani, miksi esimerkiksi rauhankasvatuksesta ei puhuttu sanaakaan. Itse kokisin tämänkin erittäin tarpeelliseksi.

Oma osallisuus auttaa ymmärtämään, miten paljon voikaan oppia osallistuessaan johonkin uuteen asiaan. Toivon, että tämä opinnäytetyö auttaa kehittämään kerhotoimintaa aiempaa tarkoituksenmukaisemmaksi ja laadukkaammaksi, myös arvioinninkin kautta. Matkan anti voisi tuottaa aineistoa suuremman yleisön tietoisuuteen. En löytänyt vastaavaa toimintaa, joten Tampereen kristillinen koulu on edelläkävijä aloittaessaan kehitysyhteistyötoiminnan kerholaistensa kanssa. Tämän toiminnan olisi hyvä saada julkisuutta näin kehitysyhteistyöteemavuotena.

Tärkeintä oli huomata, että kaikki kerholaiset, jotka vastasivat kyselyyn, halusivat tulevaisuudessa osallistua kehitysyhteistyöhön jollakin tavalla. T-median tutkimuksesta käy ilmi, että yleisesti ottaen nuoret ovat kiinnostuneita kehitysmaiden asioista ja haluaisivat auttaa. Uskon, että kaikki tietoisuus kehitysyhteistyöasioista lisää auttamisen halua ja välittämistä. Oma osallistuminen ja kokemus tuovat halua jatkaa kehitysyhteistyöasioissa jollakin tavalla tulevaisuudessa.

Pohdin, että seurakunnan kannattaisi järjestää vastaavanlaista toimintaa. Kansainvälisessä diakoniassa mietitään jatkuvasti eri toimintamalleja miten tehdä maailmasta oikeudenmukaisempi ja tasa-arvoisempi. Maailmantilanne runsaaine pakolaisvirtoineen ja vähenevine kehitysyhteistyömäärärahoineen on suuri haaste kaikille toimijoille. Tietoisuuden kasvattaminen kehitysyhteistyöasioista lisää ihmisten ymmärrystä ja auttamishalua. Jokaisella ihmisellä on mahdollisuus antaa oma panoksensa itselle sopivalla tavalla. Myös oppilaitokset voisivat sisällyttää omiin toimintasuunnitelmiinsa kehitysyhteistyön teemoja.

LÄHTEET

Aasia 2015. Internetsivut. Viitattu 24.3.2015. www11.edu.fi

Allahwerdi, Helena 1996. Maailmankansalainen 1. Helsinki: Suomen YK-liitto.

Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytännötä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Eriksson, Päivi & Koistinen, Katri 2005. Monenlainen tapaustutkimus. Kerava: Kuluttajatutkimuskeskus.

Euroopan unioni. Internetsivut. Viitattu 20.4.2015. europa.eu/pol/dev/index_fi.htm.

Gretschel, Anu 2011. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma.. Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 41. Helsinki: Aksidenssi oy.

Hakala, Juha 1998. Opinnäytetyö luovasti. Kehittämis- ja tutkimustyön opas. Tampere: Gaudeamus.

Hirsijärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2004. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsijärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2005. Tutki ja kirjoita. 11. Osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Kiilakoski, Tomi 2007. Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Anu Gretschel & Tomi

Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 77. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 8-20.

Kinnunen, Merja 2014. Rehtori, Tampereen kristillinen koulu. Tampere. Henkilökohtainen tiedonanto 15.5.2014.

Kivistö, Jari 2008. Matkalla maailman erilaisiin todellisuuksiin. Teoksessa Jari Kivistö (toim) Globaaliin vastuuseen kasvaminen, Näkökulmia maailman hahmottamiseen pedagogiikkaan. Ulkoasiainministeriö, 8-15.

Kirkon lähetystyön keskus 2015. Seurakunta elää lähetettynä. Luottamushenkilön tietopaketti 2015. Helsinki. Kirkkohallitus.

Latvus, Kari 2008. Kansainvälisen diakonian jännitteinen asema. Diakonian tutkimus 1/2008. Diakonian tutkimuksen seura ry.

Luoto, Jari 1997. Ulkopolitiikka ja ihmisoikeudet. Tampere: Gaudeamus.

Löytty, Sakari 2015. Kansainvälisen työn hiippakuntasihteeri. Lähetyskäskey ja seurakunnan missio. Luento 24.3.2015.

Malkavaara, Mikko 2008. Lähetystyötä, kehitysyhteistyötä vai kansainvälistä diakoniaa. Diakonian tutkimus 1/2008. Diakonian tutkimuksen seura ry.

Opetushallitus. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Tampere: Opetushallitus.

Opetusministeriö. Kansainvälisyyskasvatus 2010. Kansainvälisten asioiden sihteeristö 2007. Viitattu 20.3.2015. www.minedu.fi

Porkka, Jouko, 2008. Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus, LK-kirjat

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Ripatti, Jaakko 2007. Seurakunta kirkon mission kantajana. Keskustelua lähetystyön ja kansainvälisen diakonian yhteenkuuluvuudesta. Teoksessa Mikko Lahtinen, Terttu Pohjalainen & Tuulikki Toikkanen (toim.) Diakoniatieteen vuosikirja. Lahti: Lahden Diakoniasäätiö

Rekola, Sanna; Cantell, Matti; Hintikainen, Katja; Joro, Anna-Sofia & Simonen, Saara 2010. Maailmaa Muuttamaan. Globaalikasvatuksen työkirja järjestöille. Globaalikasvatusta suunnittelemaan. Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry. Viitattu 9.5.2015. www.glo-baalikasvatus.fi/tiedostot/maailma-muuttamaan.pdf.

Rouvinen-Wilenius, Päivi 2013. Voidaanko yhdenvertaista osallisuutta ja yhteisöllisyyttä mitata? Suomen sosiaali -ja terveys ry.

Räsänen, Rauni 1996. Kansainvälistyminen ja globaali etiikka kasvatuksen näkökulmasta. Teoksessa Pirkko Pitkänen (toim.) Kasvatuksen etiikka. Helsinki: Oy Edita Ab, 81-97.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007. Kohtaamisen kirkko. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020. Helsinki: Kirkkohallitus.

Suomen ulkoasianministeriö. Viitattu 30.4.2015. www.formin.finland.fi

Tampereen kristillinen koulu. Viitattu 7.1.2015. www.takriko.fi

Taylor, Michael 1995. Not Angles but Agencies. The Ecumencial Responde to Poverty- A Primer. No.69 in the World Council of Churches´Risk Book Series. Geneve.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.Helsinki: Tammi.

t-Media oy:n tutkimusraportti 2013. Nuorten ajatuksia kehitysyhteistyöstä. Suomen lasten ja nuorten säätiö.Viitattu 20.3.2014. www.nuori.fi/nuortenajatuksia.

YK:n Yleissopimus lasten oikeuksista. Suomen UNICEF.

Liite 1

Kysely Nyt-kerhosta 2013-2014*** Required****1. Miksi osallistuit Nyt kerhoon?***Check all that apply.*

- ☐ Minua kiinnostaa ihmisten auttaminen.
- ☐ Kaveri houkutteli toimintaan mukaan.
- ☐ Olen ollut aikaisemmin mukana toiminnassa.
- ☐ Olen kuullut hyvää Nyt kerhon toiminnasta.
- ☐ Mahdollisuus päästä matkalle.
- ☐ Other: _____

2. Vaikuttaako usko Jumalaan omaan osallistumiseesi kerhon toimintaan?*Check all that apply.*

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

3. Onko sinulla aikaisempaa kokemusta hyväntekeväisyysjärjestöstä?*Check all that apply.*

- ☐ Suomen Punainen Risti
- ☐ Unicef
- ☐ Amnesty
- ☐ Pelastakaa lapset ry
- ☐ Kummilapsitoiminta
- ☐ Other: _____

Mitä opit Nyt-kerhosta ja matkasta

4. Kiinnititkö huomiota seuraaviin asioihin Sri Lankassa

Mark only one oval per row.

	kyllä	ei	en osaa sanoa
lasten kohtelu	☐	☐	☐
naisten asema	☐	☐	☐
jätteiden käsittely	☐	☐	☐
terveys ja terveydenhoito	☐	☐	☐
köyhyys	☐	☐	☐
nälänhätä	☐	☐	☐
huono tieverkosto	☐	☐	☐

5. Uskotko, että osallistuminen kerhoon ja matkaan on vaikuttanut seuraaviin asioihin.

Ruksaa mieleisesi vaihtoehdot

Check all that apply.

- ☐ Opin itse uusia asioita lasten ja nuorten asemasta.
- ☐ Valitsen Reilun kaupan tuotteita.
- ☐ Vien vanhat vaatteeni kierrätykseen.
- ☐ Annan ystävälleni eettisen lahjan esim:vuohen.
- ☐ Annan rahaa hyväntekeväisyyteen.
- ☐ Haluaisin tulevaisuudessa osallistua jotenkin kehitysyhteistyöhön.
- ☐ Other: _____

Miten kehittäisit?

6. Saitko mielestäsi osallistua tarpeeksi Kehitysyhteistyöprojektin suunnitteluun? *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Liian vähän	☐	☐	☐	☐	☐	Liian paljon

7. Saitko mielestäsi osallistua tarpeeksi näytelmiin? *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Liian vähän	☐	☐	☐	☐	☐	Liian paljon

8. Saitko mielestäsi osallistua tarpeeksi terveyskasvatustapahtumaan? *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Liian vähän	☐	☐	☐	☐	☐	Liian paljon

9. Saitko mielestäsi osallistua tarpeeksi matkaohjelmaan? *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Liian vähän	☐	☐	☐	☐	☐	Liian paljon

10. Miten koit ryhmämme yhteistyön? *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Yhteistyö toimi huonosti	☐	☐	☐	☐	☐	Yhteistyö toimi hyvin

11. Miten aikuiset mielestäsi toimivat? *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Aikuiset ottivat liikaa vastuuta	☐	☐	☐	☐	☐	Aikuiset ottivat liian vähän vastuuta.

12. Pitäisikö mielestäsi Nyt kerhossa keskittyä enemmän kansainvälisyyskasvatuksen osa-alueita? *

Valitse 3 tärkeintä

Check all that apply.

- ☐ Rauhankasvatukseen
- ☐ Ihmisoikeuksiin
- ☐ Tasa-arvoon
- ☐ Medialukutaitoon
- ☐ Eri kulttuurien ymmärtämiseen
- ☐ Kestävään kehitykseen
- ☐ Eri uskontoihin

13. Miten parantaisit?

Esim. vinkkejä aikuisille...

---

14. Menikö mielestäsi jokin vikaan?

---

15. Mikä oli mielestäsi Nyt kerhon ja matkan parasta antia?
